

Eduskunnan hallintovaliokunta

Lausuntopyyntö 10.2.2022

Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä laiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt asiantuntijalausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä. Opetushallitus esittää lausuntonaan seuraavan.

Opetushallituksen näkökulmasta esitetyt lakimuutokset ja niistä keskeisimpinä opiskelijan oleskeluluvan myöntäminen koko tutkinnon suorittamisen ajaksi, valmistumisen jälkeisen työnhaun mahdollistavan oleskeluluvan enimmäiskeston pidentäminen kahteen vuoteen sekä opiskelijan oleskelulupatyypin muuttaminen tilapäisestä jatkuvaksi ovat kannatettavia ja tärkeitä koulutusperäisen maahanmuuton edistämiseksi. Tiivistyvän eurooppalaisen koulutusyhteistyön ja eurooppalaisten korkeakoulujen yhdessä toteuttamien tutkinto-ohjelmien näkökulmasta esitetty opiskelijan oleskeluluvan pidempi kesto vahvistaa myös edellytyksiä Euroopan sisäiseen liikkuvuuteen eurooppalaisen yhteistyön ja ohjelmien puitteissa.

Hallituksen esitys on valmisteltu laajassa yhteistyössä. Lakimuutoksia tarvitaan, jotta korkeakouluilla on edellytykset saavuttaa Koulutus- ja työperustaisen maahanmuuton tiekartassa asetettu tavoite kolminkertaistaa uusien kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden määrä vuoteen 2030 mennessä. Tiekartassa tavoitteeksi on asetettu, että kansainvälisistä tutkinto-opiskelijoista 75 % työllistyy valmistumisensa jälkeen Suomeen ja esitetyt lakimuutokset ovat linjassa tiekartan tavoitteen kanssa. Esitetyillä lakimuutoksilla tuetaan kansainvälisten osaajien kiinnittymistä Suomeen ja suomalaisille työmarkkinoille.

Esitys kansallisesta opiskelija- ja tutkijaluvasta on kannatettava ja tarpeellinen. Sillä palataan aiempaan käytäntöön ja korjataan vuonna 2018 opiskelija- ja tutkijadirektiivin voimaantuloon liittynyt raja, joka poisti kansainvälistä suojelua hakeneilta mahdollisuuden saada opiskelijan oleskelulupa, mikäli henkilö oli tullut valituksi tutkinto-opiskelijaksi korkeakouluun ja täytti opiskelijan oleskeluluvan edellytykset.

Esitetyt muutokset koskien harjoittelijoiden (muut kuin työsuhteeseen tulevat ulkomaiset harjoittelijat) oleskelulupaa ovat oleellisia Opetushallituksen hallinnoimien opiskelija- ja harjoittelijavaihto-ohjelmien toteutuksen kannalta ja selkiyttävät apurahalla Suomeen harjoitteluun tulevien opiskelijoiden asemaa.

Hallituksen esitystä valmistelleessa alatyöryhmässä käytiin keskustelua väitöskirjatutkijoiden oleskeluluvan kestosta ja pohdittiin mahdollisuutta myöntää tutkijalupa opiskelijan oleskeluluvan kaltaisesti koko tohtorintutkinnon suorittamisen tavoiteajaksi. Aiemmin ryhmässä käydyn keskustelun ja asiasta saadun lausuntopalautteen pohjalta Opetushallitus kannattaa asian jatkoselvittämistä.

Opiskelijan näkökulmasta toimeentuloedellytysten täyttymisen jälkivalvonta on keskeinen muutos nykytilaan verrattuna. On tärkeää seurata lain toimeenpanoa myös tältä osin.

Pääjohtaja

Minna Kelhä

Lakimies

Olli Korhonen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Opetushallituksen asianhallintajärjestelmässä.